

„CSIKI LAPOK”
sajtóműhely politikai, social
és economic.

Apărător: Nicolae Duminescu

Proprietar:
Vard. lui LUDOVIC VAKÁR

Redactor responsabil:
VICTOR RÉSZEGH

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre Lei 160.—
Félévre 80.—
Negyedévre 40.—
Külföldre egy évre 440.—
Hirdetési díjak a leg-
előbbben számíttatnak.
Kézzel nem adhatók vissza
Nyitólári költségek
díja soronként Lei 25.—
Megjelenik minden vasárnap

Az angol király mondta

egyik legutóbbi nyilatkozatában, hogy a frontarcso-
kat nemcsak hivatásra közelebb az áldatlan jelen. A királyi
intelem, egyenesen elvárja vérszágu ágyúlövelektől,
hogy gazdag tapasztalataikat a béke szolgálatába állít-
sák. Kötelességüké teszi a háború veteránjainak, hogy
a különböző frontokon végig szenvedett multjukat kös-
küncsöz tegyék. Elvárja, hogy minden háborús-ember
a maga körzetében a békének, a szeretetnek élő pro-
pagandájává gyuljon. A saját bőrén végig szántott
időknek és borzalomnak elretentő tüzesóvjává mér-
gesedjen és javíthatatlannak látású jövő éuretérisémi
munkájába egész szorongatásának bele lobogjon.

Minden külön királyi felszólítás nélkül mi eddig
is becsületesen igyekeztünk ijesztgetni a felmérhetle-
n gyűlölködésekre kezdett világot mindazokkal a
speciálisokkal, amelyek Galiciától le a kék óceán
egig olyan változatosnak tették a frontszolgálat gyönyör-
reit. Vagy huss esztendőn keresztül egészen komolyan
lobogtunk. Az olvasó kedvéért, a jövő javítás gondola-
táraert újra átéljük szorongatásának vér-fagyasztó
pillanatait, támadásoknak torokba szoruló kétségbe-
eséseit, pergő tüskeknél halál-félelmet. Háborús irada-
tom, fűm egy nagy akarásban markolta fel a szenvedé-
sek anyagát. A betű ereje és művésze nem volt
sieg tökéletes, a filmtéchnika egészen trükk-felkészíté-
sege hiányosnak bizonyult annak érsékeltesére, amit
a háborúnak egy-egy kiadás perce jelentett.

És mindennek dacára elérkezettünk az 1937-es kor-
szellemhez. Eljutottunk az állig fegyverkezésnek és
acskarkodásnak soha nem látott méreteihez. Magértük
a gyűlölködésnek, egymás kesergetésének olyan lelket-
lenségeit, amelyben hasonlót még a földi ember nem
produzált.

Lasan ott tartunk, hogy a békének hőesebbek
a küzdelmei és szenvedései, mint az egész ötvenkét
hónapos mérsárlásnak. A béke évelben, hol találjuk
meg a bajtársaságnak azt a szellemét, amely embert-
emberhez kapcsol. Hol van a keresztény társadalom-
nak a támogató erkölcsi világrendje, a lövésároknak
azon mélyregeen berendezkedéséről, ahol a minden-
napos: halál szuogás a legközelebbi emberi együtt-
éssé építette meg. Ki látta a békének az egymásért
veto áldozatosságban olyan hősi példát, mint a hábo-
ruban? A háborús ember lovagiasan gyilkolt, a béke
embere az aliatomosság legelőtöbbségi fegyverrel foj-
togatja egymást. A két módszer irgalmasságát nem is
lehet egy napon emlegetni.

Szinte az jönne ki ha tovább fonnánk a kiábrán-
lulás gondolatait, hogy a háborús évek szebbek, ember-
segesebbek voltak, mint a papirus béke üldöklő napjai.

Pedig mégis csak assal a cállal indult es a cikk,
hogy a magunk körzetében ellátása a háborútól való
irtózás feladatát.

Dehat kihez írjuk ezt a műfajt. Ahas a tömeg-
hez, amely a nehős iparnak legközelebbi fogyasztó
közössége. A rokkantat hoz, árváknak és hadiösvögyek-
hez. Nem, idelelt, ahol minden családon végig sepegt
a háború sivartara, ahol még mindig nyitottak a sebek,
ahol minden szűkség a háborús szellem megutáltatására.
Az idők eivégezték ezt a munkát.

Iráánk felelő. Aok felé, akik kényelmes pá-
csojokból, üzletől csinálják az ember-bolondításnak
örögi játéka. Özet nem érdekli az egy „gyakorlati”
roszo. Barmi történhet, ők látávolba soha nem kerül-
nek.

Megis mi törőjejen akkor. Hagyjuk holtpontra
szaladai az okos királyi csavakat. Ne. Korosulnak olyan
megoldást, amikor felülről lefelé diktálják a béke szel-
lemet, a háborús szenvedésnek gyűlöletét.

Ehes pedig csak egy mód van. Átöletni velük,
lövésároknak, első vonalba mindazokkal a háborús
usziókkal, akik a népek nagy éanszobolondítását hivata-
los gyönyörűséggel látásik. Minél több hősi halottat,
vakot, nyomorékot produkálni belőlük. Értésedekig
nyugdíj nélkül kóboroltatni, mintahogy velük cin-
talnak...

Nesse meg akárhí, hogy ezek az emberek akkor
tudni fognak békét is csinálni a világban.

NŐI KALAPOK
KÉZIMUNKA ANYAGOK
ÉS ELŐNYOMTATÁS
AZSURI ENDLII
GÁBOR ÁRONNÉ-nál, CSIKSZEREDA (M.-CIUC)
Octavian Berbat házában. 8-26

Egy fenyezett diófa ebédlő-asztal eladó
Cim a Madáchvitalban.

A rokkant sors vidám oldaláról.

Egyik számunkban fenn: cím alatt egy pár érást
írunk ki a hadirokkant keserű lelkéből. Az érséseket
bele csomagoltuk, a családiasnak megfásult akasztófa
humorába és lapítótelemek szantuk. Olyan nyomda-
technikai „műfajost”, amit id-n szorult helyzetben
felhasználhat a lapírduló. Ési mindig aktuális. Soha
nem vesszük el alkalomszerűségét. Különösen nem ma,
amikor ismét a legörültebb hadijelentések esztánnak
es éterben, amikor Bilbától Távolkeleten keresztül
végig a földtekén olyan reméyteljesen jön fel a ml
napunk. A miénk, akik vakon, csönkán még egy pár
esztendőre vissza maradtunk csupa saivosságból csak
asér, hogy az ismeretlen-hősi nem elég eszmélőtlő
emlékel mellett nagyobb súlyjal lassuk el az elretentő
páda szerepét is.

Sokan felhívták a figyelmünket arra, hogy egészen
megkapok a hadirokkant lelkének ezek a kivételével.
Sajna állandó rovatra alkalmasok. Egyenesen meg-
fáshatatlannak azok a látványosságainkba menő adott-
ságok, amelyekkel eljásnak a történelemnek ezt a
nagyserű szereposztását.

Kínny szűkít az ember szemébe. Hoss esztendőn
ugynevesett hősi-életem folyamán ezek az első buszító,
batorító, támogató, jóindulatú szavak. Nem hiába van
még javulás hajlam a világon. A kormányaink szemé-
ben skármennyire nem vagyunk méltók arra, hogy
embereségek életet biztosítsanak a ml nyomorultságunk-
nak, bűnske öntudattal tölt el az, hogy idelelt a tár-
sadalom jónsive, megbecsül, szivesen látja, élvezi és
támogatja bennünk az elretentő példát.

Sokszor tulbusgón is támogatja. Tulzásba csap
az irántuk való figyelmességnek megnyilatkozásaiban.
És nekünk túrnunk, szenvednünk kell „hősi-sor-
sunknak” ezt a változatát is.

Vak bajtársalimról tudom például, hogy nem is
olyan nagy katasztrófa az az örök süttőség. Ős a rádió,
ott a valósága egészen pedagógiai felkészültsége. Egy
pár esztendő és ugy visszajár az életnek, olyan
magasra emeli a látó társadalom föld, hogy csak röhö-
gik, amikor szánalmukban szánásalékon rokkantságra
fokálják a háborús aszereményüket. És ebből a nagy
fektárlásból származnak a látás hiányával fel nem érő
megpróbáltatásai. A nagyváról vakra uccakeresztés-
déséknél a részvét a jóakaratu támogatók egészen sok-
ságát usztija rá. Vonatik, tanúsítják, hussák es kifogy-
tatatlanok az agyentámogatás telemenyességében. A
lábal nem tudják követni abban az iramban, amelyet
réuanyargat az a balga felfogás és tévhit, hogy ő a
legnagyobb háborús nyemerék.

De ebből a szempontból a vak még ne is szőljön
egy szót sa. Páholyban ül a lábnélküli sorostársával.
esemben. Van-e fogalma neki mit jelent a rokkant
ügyének ilyen szerű „felkarolás” akkor, amikor a lábuk
hiányára vetti rá magát a jóérsémi társadalom irgalmas
szánakozása. Hát az borzasztó. Vonatra tessék fel, nem
lehet felzárni. A hadirokkantság iránt tulmértezett
ezen irgalom neked rohan. Egyik kikapja a munkót,
másik nyakaköré csavar, harmadik hátsúról olyan bőv-
vel látja el a rokkant iránti támogatás koroserű köte-
lességet, hogy amannyiben felelő igyekszik kitérd a
kezelő oldalát, ha pedig lefelé jóns akkor átöled a hősi
halál összes borzalmai.

Jaj, ha ezt a nagy részvétet a sorsunkban való
esztendőnek eseket az apró jóindulatait nyu, díjra le-
hetne felváltani, ha a segítőknek kötelességet ilyen
becsületesen érsznd a kömszvetés is, akkor bánatun-
kat sem mondanánk.

De így sem panaszkodhatunk. Izsán mondjuk
nem is vagyunk olyan szorongatásnak, mint amilyen-
nek kínálunk. Nem azért állítjuk ezt, hogy lerássunk
magunkról a közönségnek egybtként tulmeteltremelőt
esztendőjét. De ugy sem értünk vele semmit. Őt van-
nak a hősi-temetők, ahol évenként egyszer nagymerőn
kiöltheti a társadalom ilyen szerű szenvedélyét. Azok
sokat elbírnak.

Minket pedig kérjük hagyjanak magunkra. Ugy
amiként a legelőbbi segítő aszrvánk a hatalom elkép-
zei. Utóvégre es a minket elhanyagoló iránysat is ha
magasabb cél érdekében törtünk egészen megcsépül.
Kér volna a kegyelotes, számunkra semmit nem jelentő
érsésekkal kereszteni eseket az elgondolásokat.

Mi pedig becsületesen vállaljuk ennek a szolgá-
latnak a betöltését is. Fognak a vak bizonytalanságá-
val tovább tapogadni, egyéb csönkságainkkal végig
mászni az életet. A gyűlölet mellettetté dőlceg lovagjal
mellett, mint a hősi-halál figyelmeltetője suhanunk el,
a neki vadult acskarkodások között lassunk rongyes
ültemlési az éanszobolondulás hősiölő kulturák számára.
Lasan üregedő karunkkal maradunk a gyerekeknek

Ijesztgető réme s ha még időnk marad sokoldalu as-
repvállalásunk között, akkor irunk megkeseredett lel-
künkkel vidám sorokat a nagyérdemű könszég aszra-
kozására és hősi-élszessítésére.

Mindent havi 30 lejtől 332 lejes potom nyugdíj-
alappal.

Tegyük pentet egy vitára.

Pár héttel ezelőtt nagy port vert fel az az izléstelen
támadás, mely egy magyarországi folyóirat hasábjain jelent
meg Bányai Jánosnak, az Erdélyiszerte körtiszteletben álló
geológus-tanárnak egy közleledést hirdető cikkével kapocsa-
latan. A cikket székegy ember írta, ki önhittségében azt hitte,
hogy magát az új honfoglalás mártírjaként beállító szerepé-
ben itéletet mondhat elevenek és holtak fölött, akik e hasá-
ban az ő megkérdése nélkül valamit kezdeni merészelték
s akiknek munkásságát megismerni ő még a legcsökélyebb
fáradtságot sem vette magának.

Nem ez az első ilyen kívülről jövő támadás, mely a
helyi viszonyok ismerete nélkül, pusztán nagyszájú legény-
kedésből, vagy egyéni érvényesülési akarásból ledorongolni,
elgáncsolni igyekszik minden becsületos kezdeményezést,
melyet viszonyaink alapos ismerete s a népünk sorsáért
való aggodás kitermelt. De egyetlen egy sem használta azt
a nekivadulást, még a legszelidebb birkatürelmet is felháborító
hangot, mint a nemzetmentésből élő hazafiságnak ez a lelki-
ismeretlen megnyilvánulása.

Bányai János védelmében nem mi jártunk legelől. —
Védelmébe vette őt az egész erdélyi magyar sajtó s külö-
nösen kikelt a támadás ellen a Székelyföld minden egyes
tollforgatója, ami azt bizonyítja, hogy a támadás egyformán
tájdalmasan érintett mindnyájunkat s aki Bányait támadta,
saját népébe döfte a tört. Hogy milyen hangok hallatszottak
a székelyföldi sajtóban, arra legyen példa a St.-Gheorghe
(sepsiszentgyörgyi) „Székely Nép” július 11-iki számában
megjelent cikk, melyet alább adunk:

„Székelység” és „A Székelység”.

Miedakettő folyóirat. Az előbbi innen Udorkauró:
(Székelyudvarhelyről) már hetedik éve ritka, önzetlen biz-
alommal gyűjtögeti, táalgatja sorostársai elő a Székelyföld
telemészeti kincseit, felhívja rájuk fajtszereit figyelmét,
igyekszik módját találni jobb jövőjük javára való értékel-
tésének. Nemkülönbön feltárogatja a székegy néprajz jellemző,
értékes sajtóságait. Rendszeres sorogezemlék, méltatást hoz
fajunk élharcosairól, emlékezésbe véti tisztosodlu tevékeny-
ségüket. Sáfars Bányai János tenártsztervünk.

A másik Gödöllőn ül kényelmes székeben, gondosan
vigyáz, hogy bórét ne vigye vásárra es kockázat nélkül itál
elevenek és holtak fölött megtelebberheszlenül, hozzá sem
szagolva a dolgok igazi lényegéhez. A boszorkánykonyha
szakácsa csutvixi Balázs Béla, a dezontorságát ugyahogy
értékcsökkentő menekült.

Most éppen Bányai Jánosnak esett neki es igyekszik
lemészárolni becsületét. Nem önféjdtől teszi, hanem kuktája
Kántor Pál Péter, az oklevéles konkolyhíntő, szállítja hozzá
az adatokat. Így tényároznak ők egymásért. Az nem tetszik
nekik, hogy Bányai lekötözte egy kiváló román megértést
sürgető cikkét s ezért leszedik róla az utolsó caep szent-
elt vizet, nem hagyják rajta egy krajcár ára becsületet.

Kántor Pál Péter uramat még értjük, mert ő Madách-
csal mondja: „Nem adhatok mást, mint mi lényegem”. Ez
a lényeg pedig — mint egy hozzáértő megállapítás — az,
hogy „mindenkibe belemar”. De ha az orrára koppintanak,
behuzza a farkát, visszavonul orgonája mögé es borizú hang-
ján buzgón énekli: „Istennek szent anyja, könyörögj értünk”.

De nem bírjuk felfogni, hogy a gödöllői öreg cserkész
miért puszkázik orvul bele éppen abba, aki pont abban a
munkában verejtékezik, amit a vén „szenevedő” odahünn
székelykedő, üres szalammokkal es teveyetű marokkőphődésel
vél elintézhetőnek.

Hagyjanak békét a mi derék Jánosunknak, hadd végezze
tovább becsületos, tudós munkáját, érdemes építő tevékeny-
ségét es ne igyekezzenek elhitetni a mi derék göbünkkel,
hogy az egyetlen fajfontartó dolog a marakodás. Sz. B.

Ebből az irásból s az egész erdélyi sajtó ez ügygel
kapocsaolatos megnyilatkozásaiból láthatja mindanki, aki ha-
szonlú gondolatokkal toglakozik, hogy a mi belső életünkbe
a kritika és irányítás jogán nem eszölhat bele senki, aki ezt a
sorsot nem velünk együtt vállalta es az új helyzet taro-
tette népi munkából az őt megillető részt ki nem vette.
Lehet, hogy akadnak még kalandorok, kik a hasonló ki-
sérletaktól nem riadsnak vissza, de előre is jelezsük, hogy sor-
suk ugyanaz lesz, mint a Balázs Bélaé: az egész székegy-
ség lelkiismeretével fognak találkozni.

Uj autóbusz-járat Plăeșii-de-jos — Casin — M.-Ciuc
Készonaletés — Căkăseșeni között.

Amióta es új járat megindult, a viteldíjak
142 lejről 62 lejre eszökkenek, ami által a kös-
ség mérhetetlen előnyöket élvez. Ennek ellenértéke-
képpen saives pártfogást kér, kiváló tulstólettel

REGENSTRIBIF EMIL,
autóbusz-tulajdonos.

Összeomlottak a Pasiou törvényszéki elnök elleni vádaskodások.

A Jorga kormány idejében történt még, hogy Pasiou Petre akkori főügyés, jelenlegi törvényszéki elnök kémtiszteletben álló személye ellen hajszásszerű vádaskodást indítottak. Az eset Stolojeanu Dinu prefektus és Pop Tiberiu subprefekt idejében történt, akik mende-monda alapján adatokat gyűjtöttek Pasiou főügyés ellen, akit igyekeztek a megvesztegetés vádjával lehetetlenné tenni. Az ügyet annak idején egy igazságügyminiszeri felügyelő vizsgálta ki és számos tanu kihallgatása után minden vádat alaptalannak találva megszüntette az eljárást Pasiou Petre főügyés ellen.

Ezek után megfordult a kocka. Most már Pasiou indított pert feljelentő ellen. Miután a vádlottak annak idején elfogultságot kifogásztak emeltek a helyi törvényszék ellen, így a Semmitörvényesség a Targu-Mures (marosvásárhelyi) törvényszéket delegálta az ügy letargyalására. Azóta úgy szótlanok a vádaskodó csiki személynégek, hogy a marosvásárhelyi törvényszék csak most hat esztendő múlva tudta összehozni a vádlottakkal a vádlott szereplőket, akik végre július hó 9-én egyenként kivételével valamennyien megjelentek a tárgyaláson.

Külön érdekessége a tárgyalás menetének, hogy csaknem valamennyi vádlott és annak idején koronatanúként szereplő tanu ma már nem emlékezett semmire, elfelejtett mindent. Az igazságszolgáltatás kerében egyre számszerűsítve omlottak össze az egykori nagyhangú vádak és sülyedtek a rozsáruvó a hajsza megvilágításába. Végül is a törvényszék a nagy érdekességű csiki ügy tárgyalását, a bizonyítási eljárás kiegészítése érdekében szükséges miniszteri utasítások kérésére érdeklődött, december 17-re einapolta.

Az első törvényszéki tárgyalás napja azonban kétségtelen és megdöbbentő bizonyítéka annak, hogy Pasiou törvényszéki elnököt valóban a legsötétebb módon akarták lehetetlenné tenni.

Egy kis összehasonlítás.

Két érettségi találkozórol olvastam a napokban. Alapjában véve jelentéktelen dolgok volnának ezek az évről-évre megújuló találkozók, de mégis mostanában kettő megragadta a figyelmet. Az egyik itt zajlott le Erdélyben. A Tg.-Mures (marosvásárhelyi) ref. kollégium vendiájkjai tartottak találkozót öreg intézetükben. Összejöttek az intézet minden irányába szerteszóródott veteránjai s átértézték az irtóztató küzdelmet, melyet az Alma Mater a fennmaradásáért vív, többmillió alapítvánnyal siettek az ősi iskola segítségére, hogy ezzel is kifejezzék azt a mérheterlen hálát és ragaszkodást, amit az őket utjakra bocsátó tanintézet iránt éreznek. Ennél hálásabb megnyilatkozását a kisebbségi iskola kisebbségi tanítványainak el sem tudtuk volna képzelni a mai időben. Napról-napra szemünk előtt zajlik le iskoláink halálküzdelme s ebben a létfenntartásért vívott harcban teljesen önkönkre vagyunk utalva. Ezt átértézték a Tg.-Mures (marosvásárhelyi) vendiájkok s ez a nemeseen gondolkodó kötelességérzet szülte az áldozatkészségek ezt a szinte mesébe illő példáját.

Nálunk is szoktak találkozót tartani. A fiatalabb korosztályoktól azonban, akik az elhelyezkedés nyomorúságaival küzdelnek, nem várhatunk semmit. De nekünk is vannak vendiájkjaink. A Csiiki Lapok mult számában is olvashatunk egy ilyen találkozót. Ez az, ami felhívta a figyelmünket erre a kis összehasonlításra. Összejöttek ott Budapesten a csiksomlyói román kat. főgimnáziumban 1902 évben végzett vendiájkjai. Ha végig nézzük a névsort, igazán büszkeségtől dagadhat a szívünk. Ott találjuk ebben a gárdában a mai magyar közéletnek minden számmottevő egyéniségét. Nem is hisszük, hogy volna még iskola széles e hazában, mely egy csomóban annyi nagyságot kitermelt volna, mint ezek a mi 1902-seink. És mégis elszomorul a szívünk, ha a találkozóról olvasunk. Mert összejöttek ott Budapesten a mi kilenczázkettesseink, a magyar királyi közélet magyar királyi méltóságai és elbeszélgettek a régi emlékekről. Ennyit és semmivel sem többet.

Voltak ott ugyan szép szónoklatok székely öszertartásról, de nem tudjuk, hogyan értelmezték ők ezt az öszertartást, mi csak egyféleképpen értelmezhetjük. T. i., hogy ők tartásnak öszere pozíciói védelmére. Mert nem hisszük, hogy minket biztaltak volna öszertartásra. Hiszen ők is jól tudják, hogy nálunk nincs szükség az öszertartásra buzdítani, mert az nálunk kényszerítő körülmény, kívülről meghatározott valami. Kákényszerít bennünket a sok hazai törvény. Nemzeti munkavédelem, magánoktatás, névelmezés és még sok más hasonló hazai különlegesség az, ami a mi öszertartásunkat parancsolóan diktálja. De szerettük volna, ha ehhez a mi kényszerítés parancsolta öszertartásunkhoz az áldozatkész támogatásuk is hozzájárul.

Nekünk is van egy nagymultu, de óriási nehézségekkel küzdő Alma Materünk. Ez az Alma Mater volt az, amely ők a Kisomlyó tövére utjakra bocsátotta és életpályájuk e caucateljesítményéhez az alapot ilyen jól megadta. Most tehát, amikor annyi év után öszertartunk, hogy ünnepezzük azt az iskolát, amely ők olyan lelkiismeretesen bocsátotta utjakra, akkor méltán elvárhatunk volna, hogy nagy szóvirágoknál maradandóbb emléket állítsanak az Alma Mater iránti ragaszkodásunk jeléül. Nem kérünk mi olyan nagy áldozatot, mint azt Tg.-Muresen (Marosvásárhelyen) tették, csak egy szemernyi jóindulatot várunk volna, amely bebizonyítja, hogy az a tennet hirdető székely öszertartás nem ellanó buborék csupán. Azok, akik rajuk érdeklődnek csak nagy szavakra készek, nem dicsőíthetnek azzal, hogy tettek is valamit.

A fajhoz tartozás áldozatokat, sorvállalást követel, amit nem lehet szavakkal elintézni. Nagyon szeretnénk, ha nem így gondolták volna a mi nagyjaink sem ott kint Budapesten. Szeretnénk, ha ez a találkozó lendítene egyet az Alma Mater ügyén annak áldásos gyümölcsét székely tanulóknak élveznék az ősi iskola falai között. Ha ez megtörténne, úgy minden hálánk és elismerésünk azoké volna, akik fajuk

segélykérő szavát nem engedték nyomtalanul elveszni a semmiségbe. Akkor büszkék leszünk rájuk és bátran mondjuk el felőlük, hogy méltó fiúk tadjuknak. De így áldozatok nélkül, csak szomorúan gondolunk arra, hogy fajunk, mely annyi nagyságot kitermelt magából, árvaságra van kárhozva legnagyobb megpróbáltatásai közepette.

A falu vészkiáltása.

Nem tudom, hogy divat vagy pedig égető probléma az, amely a falu felé tereli az emberek figyelmét. Mindenestre ideje már, hogy ezzel is foglalkozzanak az emberek. A falu bázisa az országnak. A nagyvárosok sok emberáldozatot követel. S amit a nagyváros elpusztít, a falu pótolja. Ha a falvak márl-holnapra megszűnnek, a nagyvárosnak is megvolnának számlálva napjai. Az öszertartás valahogy olyan, mint XI. Lajos francia király epizódja a csillagászzsal. Egy csillagász ugyanis megjósolta a király egyik kedvenc emberének a halálát. A jóslat beteljesedett. A megjövendölt időpontra nyolc napra a halál be is következett. Mikor ezt a királynak hírül adták magához hívatta a csillagászt, de egyuttal meghagyta az embereinek, hogy egy jelre, amit ő ad, fogják majd meg a csillagászt és dobják ki az ablakon. Mikor a csillagász megérkezett, a király így szólt hozzá: Te, aki állítolag olyan okos vagy és aki olyan nagyon jól ismered másoknak a sorsát, mond meg mikor fogsz te meghalni? A csillagász bátran felelt: Három nappal feleséged halála előtt. A király az adott jelre nem adott semmiféle jelt az embereinek, ellenben szentul tejbenvajban fűrésztötte a csillagászt, hogy minél tovább éljen.

Most, amikor a statisztikák szerint a városok olyan nagyon alul maradnak a szaporulat számarányában, a város egyre nagyobb gondot fordít a falura. A falu életmódjáról egyre több szó esik. A mai nagyvárosokban termelődött ki az a nyomor, amiről eddig embernek soha fogalma sem volt. Itt szedi szörnyűséges áldozatait a sápadt nyomor. A városba felszivárgott emberek már sóhajtoznak a nyugodt falusi élet után. Annak biztonsa csábítja. Aztán van még valami, ami kezdi eltérte juttatni s előnyt biztosít a falu az ember számára. A mai harcoszati módszerek átalakítása egészen kétségsbeesztően fenyegeti a városokat. Az életbiztonsa itt a legminimálisabb. Háboru esetén a városokat decentralizálni kell, mert különben a gyilkos gázok s légi támadások megpecsételik a város lakóinak a sorsát.

Tekintetünk azonban nemcsak azért irányul a falu felé, hanem azért is, mert a föld népe alkotja a nemzetet. S a faluról hova tovább mind több és több panasz érkezik. A falu nyugtalan. Lelketlen agitátorok a falut már kezdik bomlasztani. Legalább is a szimptomák azt mutatják, hogy munkájuk nem sikertelen. Hogy azonban az sikerülhetett annak többféle oka van. Mindenek felett a falvak elmaradottsága. Ha a falu lelkileg fel volna vértézve a támadások ellen a gonoszság minden cselvetése megtörne s visszapattanna a falu lelkeiről.

A baj ott kezdődik, hogy a faluknak legnagyobb részben nincsen megfelelő templom. A templomok ezelőtt évszázadokkal épültek. Az akkori követelményeknek megfelelőek. Most azonban nem tudják befogadni a hívek sokaságát. Azóta megnövekedtek a falvak. Ezen segíteni kellene. Úseink istenfélő és vallásos emberek voltak. Ezt hagyják ráink is örökségül. A római birodalom csak addig állott szilárdan és megingathatatlanul, amíg a nép hitt az istenekben. Amikor aztán megrendült a hit az istenekben a római legiók nem hoztak dicsőséget a harcmezéjéről. Az istenek galériájában idegen istenek is helyet foglaltak sőt a perzsa istentét Mitrát is tiszteltben részesítették. A birodalom sorsa meg volt pecsételve örökre. Nem azért kell az embereket vallásosakká tennünk, hogy mint Voltaire mondotta annak idején, hogy kormányozni lehessen őket, hanem azért, hogy ezáltal megmentsük őket az életnek. Mert az embernek a hit és vallás lelki követelmény. E nélkül nem élhet egy nép sem. A történelem már hányzor bebizonyította ezt. A népvándorlás idején milyen erős és hatalmas népek dűntették Európa kapuját. Hányan letelepedtek. Nem tudták kemény nyakukat a keresztvív alá hajtani. Elenyésztek. Még nevéket is alig őrizte meg a történelem.

Aztán a népek kultúra kell. Hiába sopánkodnak sokan, hogy amíg az emberiség egyszerűségben és igények nélkül élt, addig volt boldog. Most már a haladással és civilizációval, mindennek örökre vége. Dehogy. Végzetes tévedés. Ma az ember boldogabb, mint a nagyapáink korában. Az ember saját korával sohasem volt megelégedve. Akkor sem és ma sem. Miudég a régi volt jó, ami elmult. A mi népünk élete igazolja ezt a legjobban. Haladásra van teremtve. Érdeklődik minden új iránt. S ha valaki az ő nyelvén tud szólni, csodákat tud művelni vele. Csak aztán ne éljenek vissza jóhiszeműségével és jóságával. Nagyon sok helyen vártnak magukra a kulturázak. Pedig ezek a jelen időnek szükségesszerű követelményei. Tűzőn-vizen keresztül meg kell valóítani minden faluban, még ott is, ahol csak néhány száz ember lakik. A szórványok is szív ügyeink kell, hogy legyenek. Kulturát a népek. S ebben a munkában mindenkiere szükség van. Sok az akadály, nagy a szegénység ez igaz, de maradandó nagy dolgokat sohasem volt könnyű alkotni. Ezelőtt körül-belül egy évvel éppen ennek a lapnak a hasábjain szóltam a falusi fuvás zenekarok megalakításáról. Mintha pusztába kiáltotta volna az ember és mégis. Kézzele fogható eredményeket tapasztaltam már. Elég ha tíz huz ember elolvassa ezeket a gondolatokat s már is megindul a propaganda. A siker nem maradhat el. Ha mindég csak sopánkodunk s ijedszünk a nehézségektől nem megyünk soha semmire.

Amely népet az Isten megakar verni, rossz vezetőket ad neki, mondja a közmondás. Rossz nép és rossz ember nincsen. A mi népünk érzi elmaradottságát. Bánatát vad duhajkodásba, alkoholba és mámorba fojtja. Nem lehet elintézni. Hanem meg kell javítani. Józanságra kell nevelni. Ilyen munkás és takarékos népet a kerek világban nem lát az ember. Szakszerű vezetéssel, óltudatos irányítással csodákat lehet velük művelni. Ha mi nem vesszük észre népünk segélykiáltását, akkor ki vegye azt észre? Tagadhatatlan, hogy a falumunka megindult. De itt megállni nem szabad.

Ez még csak a kezdet. A végél és eredmény messze van. Részleges sikerek ne szédítsenek meg senkit. Még sok a tennivaló. A népkönyvtárak, a falu villamosítása még hol késnek az új homályában. Pedig ezek sem várathatnak magukra sokáig. Ezeket is meg kell valóítani. Tévednek, akik azt hiszik ez a jövő zenéje.

P. Gábor Anasztáz.

Petőfi emlékünnepe Albesti (Fehéregyházán).

A segesvári Magyar Kaszinó kebelében immár négy évtizede műtődő Petőfi-bizottság az idén fozozódi a megrendeli ez év augusztus elsején, vasárnap, Petőfi emlékének tisztelőit, a fehéregyházi csataalk területén felállított emlékoszlopnál a szokásos emlékünnepeit.

A rendező bizottság reméli, hogy az előbbi években megvillósított Erdélyi és az idén fozozódi fog, a nemcsak Sighisoara (Segeşvár), Madius (Medgyes), Odorheiu (Székelyudvarhely) valamint a környező falvak népe fogja a kegyelet adóját a halhatatlan költő iránt leróni, hanem távolabbi vidékek magyarjai is elvárndokolnak a szent helyhez. A lapok útján szenton hív meg a bizottság mindenkit testvéri szeretettel, hogy részvételével emelje az ünnepeket fényes, mert hiszen a nemset nagy költője nemcsak egy szűkebb vidéké, hanem az egész magyarságé sőt az egész világé.

Az ünnepeket műsorát alábbiakban közöljük: Gyűlékezés augusztus 1-én d. u. 4 órakor a fehéregyházi „H. Gy. Gy.” fogvasszati szövetkezet udvarán. Fehéregyházának kedvező vonat-öszertartása van ezenkívül úgy Segeşvárról, mint Udvarhelyről társasgeptocnik és más járművek is állanak a közönség rendelkezésére.

A közönség az emlékműhöz a résztvevő dalárdák és egyletek zászlói alatt, a fehéregyházi fuvászenekar kísérete mellett fog felvonulni.

Műsor:

1. Vörös Gábor: „Loboru uk Tealótted” című dalát előadja a segesvári r. f. dalárda.
2. I. és II. ford. Nagy B. segesvári unit. lelkes.
3. Kaudia G. „Babi orak vizel malat” c. székely székelyudvarhelyi Székely Delegyiet adja elő.
4. Ünnepi beszédet mond Dr. Gyárfás Elemér szenátor.
5. Pász—Lányi: „Petőfi” című dalát a zardgyesi Polgári Kör Dalárdája énekl.
6. Gy. r. I. és II. „Petőfi sris” című költeményét a székelyudvarhelyi R. f. Ifjúsági Keresztény Egyesület szavalkórusa adja elő.
7. Petőfi—Fehéregyházi: „Falu végén kurta kacsma” énekl a segesvári Magyar Kaszinó Dalárdája.
8. Szavak. Petőfi: „A székelyekhez”.
9. Dr. Tóth: „Mista” című dalát a segeşvári r. f. dalárda énekl el.
10. Petőfi: „Egy gondolat bánt engemet”, szavalkója K. V. segesvári, Székelyudvarhely.
11. Petőfi: „Egy gondolat bánt engemet”, énekl a Székelyudvarhelyi Székely Delegyiet.
12. Petőfi: „Ej van, esend és nyugalomnak éje”, „Kis lak áll a nagy Duna mentében” melodiált játéka a fehéregyházi r. f. fuvászenekar.
13. Az emlékmű megkoszorúsása.

A rendezőség felelőli mindazon egyleteket vagy egyvénket, kik koszorut kívánnak elhelyezni az emlékműre, hogy ebből szándékukat a bizottsággal meg a gyűlékezési helyen, a felvonulás előtt közöljék, a rendező megállapítása céljából.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Károly román király külföldre utazott. II. Károly Románia király a negyven napos tartózkodásra külföldre utazott. Ősége távollétében a felségjogokat a minisztertanács gyakorolja.

Tatarecu tanácskozásra hívja össze a magyarság vezetőit. Bár Szentkeresztly Béla és Wiler József magyar képviselők előtt Tatarecu miniszterelnök kijelentette, hogy rövidesen tanácskozásra fogja kéri a magyarság vezetőit panaszait és sereleik megvilágítása tárgyában. Erdélyi érdekek, hogy a kormány éppen most az alkotmányos idejének kitelése és távozása küszöbén juttat időt ennek a fontos kérdésnek napirendre tűzésére.

Popovicu Mihály a kisebbségi kérdés megoldását sürgeti. A Nemzeti Pártport Szt. Gheorghe (szászszentgyörgyi) gyűlésén Popovicu Mihály volt miniszter megérő hangu beszédet mondott, amelyben sürgette az 1918-ti egyeztetés alapját képviselő Albulu (szászfehérvári) határozatok felállítását. A volt miniszter rámutatott arra, hogy az itt élő népek teljes nemzeti szabadságát biztosító albulu pontoknak érvényt kell szerezni, az ország lelki egyensúlyának biztosítása érdekében.

Megszóltak a fegyverek Peking körül. Amíg az európai hatalmak a spanyol polgárháboru tüszérek körül sürögöldelek az albulu felhatalmazásuk az albulu Japán Északkelet akarla hatalmába kerül. Csak úgy egyensúlyon, ahogy japán már megszerbta. Bevozul és ott marad. Az egyre erősödő hawaii Kina azonban a legvágósobig ellen áll ennek az erőszakos hódításnak, amely Tavolkeleten ismét felidőte a háboru rémét. Japán nagy a háboru hargulat. A japán Császár naponként a vérrel írott levelek esrelt kapja, amelyek a „nemzeti becsület” megvédését követelik. — J. pár esztendője figyelhetjük azt a bosszorkány munkát, ahogyan a háborus szálakat szövök a világban. Ördögibb meateséget elképzelni is alig lehet, mint hogy szemünk előtt készült a következő nagy leszámoást.

Gyergyói élet

Új könyvek.

Borsec (Borszék)-fürdő monográfiája.

Jövő hónap elején hagyja el a sajtót Dr. Csiby Andor-nak a „Borszék—Borsec gyógyfürdő és klimatikus gyógyhely” monográfiája c. munkája, mely Borsec (Borszék) legutolsó leírása után majdnem fél évszázaddal jelenik meg. A sok más körülmény mellett már csupán az az egy is indokoltta és szükségessé tette a könyv megírását, melyben sok olyan érdekes részlet fordul elő, amelyekről idáig még senkinek sem volt tudomása és így megírva sem lett.

Egy ilyen érdekes részletet, illetve szemelvényt közlünk most a megjelenendő munkából.

Kiknek volt villáik és milyen fürdőélet volt Borsec (Borszéken) 1825-ben.

Dr. Scheint Danielnak, Borsec (Borszék) legelső fürdőorvosának, „Die Heilquelle von Borszék” című és 1825 évben megjelent német nyelvű munkájából tudjuk meg, hogy kiknek voltak ekkor villáik és hogy milyen fürdőélet volt Borsec (Borszék)-fürdőn 1825-ben.

Ez a könyv többek között azért is nagy figyelmet érdemel, mivel utolsó oldalán egy katonai térkép látható egy Lalosenvich nevű főhadnagytól, ki ebben az időben a Borszéken állomásozó 1-ös székely határvérezredben teljesített szolgálatot.

A térképen 23 épület van feltüntetve 1—23 számokkal jelezve, feltüntetve egyúttal mindenik épület tulajdonosát is. Ezek az épületek nem a mai értelemben vett „villák” voltak, hanem inkább egyszerű fűszűrtel, ami kivethető br. Orbán Balásnak 1868-ból eredő és Borszék látképét feltüntető rézkarcából is.

Érdekes jelenség, hogy ezek az épületek várószertűn voltak egymásmellé építve és körülbelül a Lázár-fürdő utvonaltól kiindulva a mai Mélik-szálloda, Echo, Holló-felé vezető erdei ut, a Nádas patakon túl a mai Dr. Szilvássy-telek és Nádaspataki épületek vonalában vonultak el körülveve a Főkut forrását.

Ez a 23 épület a következő volt:

1. számú volt a Főkut forrása.
2. számú volt az 1-ös székelyhatárvérezred katonai épülete, illetve kaszárnyája.
3. számú volt Br. Kemény Simon, az erdélyi 7. székely tábla alelnöke és főispánnak háza.
4. számú volt székely gr. Lázár Zsigmondé.
5. számú volt Zachariás István és Alajos gyergyószentmiklósi örmények.
6. sz. volt Lázár Kristóf gyergyószentmiklósi örményé.
7. számú volt székely gr. Lázár József által épített fürdő, minden valószínűség szerint a mai Lázár fürdő. Szerző.
8. számú volt az üveggyár bérlelése.
9. számú volt gr. Haller József székely huszárezredbeli alezredesté.
10. számú volt Petrichevich Horváth Daniélé.
11. számú volt a székely határvérezred régi őrháza.
12. számú volt az 1-ös székely határvérezred új őrháza.
13. számú volt székely gr. Lázár Józsefé.
14. számú volt fürdőbérlelése gy.-szentmiklósi Deér Félixé.
15. számú volt Vertán István gy.-szentmiklósi örményé.
16. számú volt csikszentdomokosi Sándor Istváné.
17. számú volt csikszentdomokosi Sándor Mihály főkapitányé.
18. számú volt Kádbé Antal örményé.
19. számú volt Lázár Antal örményé.
20. számú volt Schön József Tóbiás katonai ügyészé.
21. számú volt Czárán nevű örményé.
22. számú volt székely gr. Lázár Józsefé.
23. számú volt a fürdőház épülete.

Ezt a fürdőházat Bányai János geológus éppen ezen térkép alapján a kerekasztali és most is meglévő a a nép által „Döglesztő”-nek nevezett borvíz forrás helyére teszi és szerint itt lett volna Borszék legelső fürdője.

Ez azonban téves, mivel a helyszínt ismerősök előtt kétségtelen, hogy ez a fürdőház a nemrég eltűnt „Lobogó” források fölött építve, amelyet bizonyít egyrészt az, hogy a hajnali Lobogó fürdők (férfi és női fürdők) tényleg oly bővízü források voltak, hogy a térképező főhadnagy egész nyugodt lelkiismerettel jelezte azokat a térképen tónak; másrészt az ebből a tóból a térképen a Lobogó forrás levezetőjeként feltüntetett vízerőcska a jelenleg is az Echo környékén, a jelenlegi Albu János-féle villa előtt elfolyó patakocskába ömlött; végül és főként a Lobogó források víze még 1549-ben ismeretes volt a beteg emberiség előtt, mert hiszen Báthori Zsigmond erdélyi fejedelem is ezekből a forrásokból szállíttatta fürdője céljára a vizet gyulafehérvári udvarába. Ellenben sehol egyetlen egy írást sem található adat vagy jeljegyzés arra nézve, hogy a Lobogón kívül ebben az időben még más források is lehettek volna. Egyáltalán nincs azonban kizárva az, hogy 1549-ben a Lobogó forrásai fölött még nem voltak fürdők felépítve, hanem azok csak mint borvízforrások voltak ismeretesek.

Ez a megállapítás nem zárja ki azt, hogy a Bányai János által említett kerekasztali borvízforrás, melyről a nép azt tartotta, hogy a felette elrepülő madarak a kiáramló erős szénásvány elszívulva abba beledögleszték, — ezidőtájt is már nem létezett volna és hogy tényleg arról a forrásról maradt fenn ez a hírhedelem, bizonyítja az, hogy mai napig is ezt a forrást nevezi a nép „Döglesztő”-nek.

Érdekes jelenség, hogy Lalosenvich főhadnagy a térképen egyáltalán nem tünteti fel, hogy ebben az időben volt-e templom Borszéken, vagy sem. Már pedig kellett hogy legyen, mivel Dr. Scheint könyvének 54-ik oldalán a következőket írja: „A borszéki villatulajdonosok magánok elhatározták,

hogy a már régi kívánságnak megfelelően a régi templom helyett, amely amugy is javításra szorult, (tehát már régen kellett Borszéken templomnak lennie. Szerző.) megfelelő helyen egy új templom építtessék, még pedig köből, mely célból gyűjtés rendeztessék s amelyhez az erdélyi püspök is kérésükre oly összeggel járuljon hozzá, amelyből aztan az új templom felépíthető legyen.

Scheintől tudjuk meg azt is, hogy az első melegfürdőt, a mainak helyén, az akkori székelyhatárvérezred parancsnoka építtette fel fából (a 23-as „Badhaus”), míg a 7. számú fürdőt (minden valószínűség szerint a mai Lázár-fürdőt) 1823 évben gr. Lázár József.

Lásuk most már, hogy milyen fürdőélet volt 1825 évben, amiből következtelhetünk Borszék-fürdő akkori viszonyaira.

Scheint leírása szerint az ezredparancsnokság kezelésében valami kintin-téle helyiség lehetett, ahol egy eltiált téle katonai személyiség vigyázott fel az olcsó árakra s amely kintinban még kenyeret és bor. is lehetett kapni. Az alsóbb néposztály részére külön helyiség volt.

Valószínűleg ebben a helyiségben volt elhelyezve a Scheint által említett billiárd is. (Ebben az időben ugyanis Borszéken még semmiféle vendéglő-téle helyiség nem létezhetett, mivel éppen akkor, mikor az új templom felépítését a magánok elhatározták, egyúttal elhatározták azt is, hogy ugyancsak gyűjtés útján egy vendéglő helyiség is létesíttessék. Szerző.) Cigányzenét Tg.-Mures (Marosvásárhelyről) és Cluj (Kolozsvárról) hoztattak; német vándorszínészek kisebb színelőadásokat tartottak; ezenkívül háziabálók- és házitűzijátékokat rendeztek. A fenyőlől kifolyó gyantát megnyujtották, melynek következtében az egész fenyő nagy ténnyel leeggett és még apróbb más szórakozásokkal üzték el unalmukat a vendégek.

Megjegyzni Scheint, hogy mivel vendégfogadó szobák nem voltak, az idegen fürdővendégeket barátságából a villatulajdonosok fogadták be szállásra és oly nagy vendégzárteremben részesítették, hogy az illető vendégek egész életükön keresztül mindig kedvesen emlékeztek vissza a Borszéken eltöltött napokra és mindig nagy hálával is voltak eltelve a villatulajdonosokkal szemben.

Borsec-re (Borszék)-re a közlekedés Tulghes-en (Tölgyesen) és Gheorgheni (Gyergyószentmiklóson) keresztül bonyolódott le. A monarchia területéről a postát a gheorgheni (gyergyószentmiklósi) postahivatal továbbította Csikmartonfalván keresztül.

A könyv, mely hasonló címmel lesz kiállítva, mint szerzőnek most megjelent „Gyilkostó—Jacul Rosu monográfiája és kalauza” című műve, — előjegyzésben megrendelhető a szerzőnél Gheorgheni (Gyergyószentmiklóson).

SPORT.

Az évad legeszebb mérkőzését játszották vasárnap az S. S. G. és Hargita csapatok.

Permetező esőben játszották le a helyi csapat és az Odorhelu (székelyudvarhelyiek) labdarugó mérkőzésüket július 11-én délután. Szűz pálya dacára mondhatjuk, hogy az a kevés mérkőzés közül, amit az idén Gyergyóban játszottak a legjobban sikerült. — A bírósajnos kevés hozsárteréről tett tanúságot, a csapatok felegyelmességére ellenben biztosította a mérkőzés sima és ügyes lefolyását. Az eredmény 0:0 időntetlen volt.

H I R E K.

— Ujra kísért a névelmezés Gyergyóban. A Borcea, Miklós, Molnár, Kosma, Lutsács és más székely nevek kisajánlása után most már a Sucevi (Gyergyóújfalusi) községből lakó, de Lumarca (Székely) községből származó O. Áh nevű törzsgyökerez székely családok ujtűltt sarjából is el szeretnének csatlakozni egy-egy lelket a népek genealogiájában és történetében teljesen járattan, saját hivatásukhoz nem sokat értő túlt uszó egyének. Az oláh nevesett magyar családok már a XV.-ik században országos hírnévvel rendelkező egyedeiket adták nemzetüknek, még is most a sucevi (gyergyóújfalusi) segédjegyző a család erőlyes tiltakozása dacára, mindenképpen gör kath. vallásra szeretné átkeresztelni O. Áh József ottani róm. kath. magyar leánykáját; pedig kevés jókarattal megtanulhatta volna, hogy e tekinthető az apa akarata az egyedül döntő tényező. minden okvetetlenkedő okoskodással szemben.

— A helyi Örmény Kat Oltáregylet kerti ünnepélyét július hó 11-én, vasárnap délután az esős idő dacára is megtartotta, mely alkalommal a székely nyelvű köszönet beszédet a közönség jól értesse magát. Míg Vákár József plebános az ő kedves egyénisége és szeretete méltóságával, csak megbabonásni tudja embertársait.

— Igazságtalán vád lett a koronmai veszekedéssel. Gergely Dános csomafalvi lakos öszeneszeletett Csató Istvánnal a bo. os asztal mellett. A bor megaldotta a nyelvet és ívótára után a helyi politikát kezdte vitálni, miközben az állami iskolát sértő kifejezéseket használt. Az írtas állapotban használt sértő kifejezések miatt feljelentették a most államellenes igazságtalán vádat emelt ellene az ügyesség.

— Nyonoson gör. kath. Blaj (balassfalvi) érsek folyó évi július hó 11-én Vaslábban szentelte fel nagy ünnepség keretében az ottani gör. kat. templomot. Július 18-án pedig Bicaz (Gyergyóbékás) községben is hivatalos látogatást és véges ugyancsak ott is templom-szentelést. Ezen útjával kapcsolatban városunkat is meglátogatja, mely alkalommal az egyhásköz és a város előljáróság hivatalosan fogják fogadni.

HŐSÉGBEN

Postaállomásnál
Székelykörtől
Gyompanaszoknál
Felfújásnál
Izzadásnál

DIANA SŐSBORSZESZ

— Libud Antal Gheorgheni (gyergyószentmiklósi) segédlelkészt Targu-Mures (Marosvásárhelyre) helyezték át, helyébe városunk asztűltöt, Csiby István volt Turla (torjai) s.-lelkészt neveztek ki.

— A gyergyói felekezeti tanítók közeli többit berevűltök román nyelv tanfolyamra Saliste-be (Sibiu) Szebenmegyébe. A nyelvtanfolyam folyó évi július 12-től augusztus 20-ig fog tartani.

— A színházak veszerigazgatósága felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a látványosságok ellenőrzéséről szóló törvény értelmében a színházak, énekesek, kávéházi énekesek, táncosok stb. a színház szindikátus engedélyével kívül, még a színházi veszerfelügyelőség engedélyével is kell rendelkezzenek. Ugyan ez áll a zenészekre és muzikusokra, kik a maguk szindikátusán kívül a színházi veszerigazgatóság engedélyét is be kell szereszk. A látványosságok rendezői u. m. bárók, éttermek, szentermek, varietették szintén be kell szereszk a fenti engedélyt és szereszkéseket csak írásban köthetnek, melyet jóváhagyás végett az illető szindikátusnak is be kell mutatni. A rendelet ellen vétők — még a munkások is, ha nem ellenőrzik, hogy alkalmassággal engedélye rendben van-e — 1000—2000 lej büntetettnek. A rendelet nem vonatkozik a fal. ai népszínházakra és városokra, amelyek nem megyezéshelyek.

— Eladta a lefoglalt tárgyakat. Lacsikó József suseni (Gyergyóújfalusi) lakos tartozott 2500 lejjel Mihály Péternek, aki bepörölt, miután adószágr nem tudta megadni a tételt. A tartozás fejében Lacsikó 1 dísznőjét és tizenöt foglaltat le, de ő a foglaltat mit sem törődve, eladta az állatokat. A bíróság Lacsikót a lefoglalt tárgyak eladásá miatt 2 hónapi elzárásra és 2000 lej pénzbüntetésre ítélte.

— Fenyegetésért elítéltek. Condea Gavril Bicaz (Békás) lakos lövéssel fenyegette meg Cojocariu Teodort, mert az a bíróságot közt felállított kerítést nem jó helyen húzta. Elzárásra és fenyegetés miatt 3 hónapi elzárásra és 3000 lej pénzbüntetésre ítélték.

— Megverték a székelyt. Ferenc Bálint diári csőcs ültében kapta Köllő Sándor és Márk Pál odaváló gazdák marháit. Mikor a csőcs kötelességet teljesítve, a marhákat bekarnta hajítani, a két gazda rátámadt és üszere-vissza pofolta. — A bíróság Mártont 10, Köllőt 20 napi elzárásra ítélte.

— Megosztottak a talált ösön. Ivácson András, Portik Lajos és Balász András rometi gazdák az erdőben egy meglött öset találtak. Anélkül, hogy a doligról jelentést tettek volna, az állatot felosztották egymás között és elpccsanyúsáték, börtöt pedig eladták. A dolgr azonban kiűdött s most a bíróság mindnyájukat 1000—1000 lej pénzbüntetésre büntette.

— Gázolt a székely. Kocsag Dános gheorgheni (gyergyószentmiklósi) székely autójával Vaslából haladt Tekerőpatak-felé. Közvetlen a falu előtt a rendesnel sebesebben hajtotta autót elűtötte Bokor György Vaica-Stramba (tekerőpatak) lakost. Kocsag megállította autóját, megnézte a véresben fetrengő embert, majd tovább hajtott, mint aki jól végezte dolgát. Az ügyesség vádat emelt a lelkiismeretlen autóvezető ellen.

— Pál József Elekő nagybirtokos, volt fakeskedő, — egyhástanácsos — képviselő tanügyi és törvényhatósági tag, szorgalmas életének 78-ik évében, hosszan tartó, de mindvégig vallásos türelemmel viselt nehéz szenvedés után Gheorgheni (Gyergyószentmiklós) folyó hó 10-én hajnalban elhunyt. Hosszú tevékenységében áldozott le, — béke és emberszerető — életének napja. Temetése folyó hó 11-én vasárnap d. u. 6 órakor volt általános nagy részvét mellett.

Modern osillárok, nikkelezés, ezüstözés
Novák fémáru üzembén, Gyergyószentmiklóson (Gheorgheni), Calea Reg. Ferd. 28. Telefon 78. 10—10

Felvétel a tg.-szociosol (késdívásárhelyi) román kat. téli gazdasági lakolába.

A tg.-szociosol (késdívásárhelyi) román kat. téli gazdasági lakola nem gazdasági tevékenység, hanem a gazdaságban...

A gazdasági szaktárgyakon kívül, az iskola az általános műveltség megalapozására is nagy gondot fordít...

A gazdasági szaktárgyakat gazdaságtan tanárokkal, az általános művelődési tárgyakat gimnáziumi tanárokkal...

Az iskola időtartama két év. A tanév október hó 15-én reggel 8 órakor kezdődik...

- 1. Születési anyakönyvi kivonat és keresetlevél. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Iskolai bizonyítvány. 4. Vagyoni bizonyítvány. 5. Erkölcsei bizonyítvány az eljárásságtól.

Tájékoztató az iskola bennlakásáról.

Az iskolának modernül berendezett bennlakása is van, ahová 20 éven aluli tanulók vehetők fel...

A gyakorlati oktatás első évben 2 hónap, második évben 1 hónap, mely idő alatt a tanulók ingyen ellátásban részesülnek...

Felvétel a jelentkezések sorrendjében, korlátozott számban történik. Posta cím: Școala rom. cat. de Agricultură de Iarnă. Tg.-Șociosol, jud. Treiscaune. Igazgatóság.

KÜLÖNFÉLÉK.

Nemzetközi szövetségi nap Sandominic Csikszentdomokos községben. Július 4-ik napját a szövetségi szellemnek propagálására szentelt...

A reformatus lelkipásztor és a magyar falu címmel jelent meg egy kis füzet Bilay Pál ref. lelkész tollából.

Egy kőházassznu intézkedés. A városi tanács legutóbbi ülésén felmerült egy uccal közközet építésének kérdése is.

Elítelték a rendszavary gyümölcsösárst. Mózes József Oeni (Udvarhelymágye) lakos 1934 ben gyümölcsöt árult a helyi piacra.

Mayer János nyug. főgimnáziumi tanár, elvállalja tanulóknak szakaszerű előkészítést javítóvizsgára, továbbá felvételi vizsgára a gimnázium I. és V. osztályába.

A helybeli Ref. Nőszövetség fagyalt-délutánja 1937 évi július hó 18-án délután lesz a Transylvánia kerthelyiségében.

Minden autótulajdonosnak tudomására hozza a helyi pénzügyigazgatóság, hogy a miniszterrendelete értelmében a július havi évnegyedre érő autótulajdonosok...

Elbágyadt a nagy hősegtől, dörög a tüze lasszó testét, homlokát valódi DIANA sóborszesszel és új emberré lesz.

Július 25-én kirándulás Sötétpatakra. A július 18-ra hirdetett sötétpataki kirándulást a múlt heti kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztották július hó 25-re.

Megverték az éjjeli őrt. És is egyik példája a székely virtuskodások, amely azonnali kitörést, mielőtt egy kis szeszest ital kerül a torokba.

Elűlt a rosszda revolver. Baioch István Santimbru (Csikszentimre) 12 éves gyermek az O. A. partján játszadozott Szabó Ferenc nevű 15 esztendőes pajtásával.

Három lopást követtek el egy éjszaka. Vannak, akik a lopásban nagyobb szorgalmat tudnak fejtetni, mint a becsületes ember a napi munkában.

Teljes vízmentesség július 30 és augusztus 15 között a Szegedi Szabadtéri Játékokon. Szeged városa az idén immár hatodszor tartotta meg a csodálatos szépségű Dóm-téren ünnepi játékokat.

Újbol tanfolyamra rendezték a tanítókat. Manapság a tanító sorsa is éppoly kiszámíthatatlan, mint a tanulóé. A gondatlan, nyugodt vakáció előtte is oly ismertetlen fogalom, mint az örökösön vizsgára készülő diák előtti.

Összevonták a fa fölött. Kajtsa Béla csomoni (kozmasi) lakos a közbirtokosság érdekében fát hordott, miközben összetalálkozott Dima Damjan hatóságai erdőőrrel.

A község figyelmébe. Az utóbbi időben a posta visszatartja azokat a pánszes utalványokat, amelyekben a címzett nevével és a rendelkezési helyével román nyelven írják.

Verekedések Biága János D. nenti (dánfalvi) lakos összehatalkoroit lassák Már os nevű gazdasárával, kit az erősebb jogán jól helyben hagyott.

Balog Krisztina Barzava (borzaszovai) lakost Dániel Lina jelentette fel, mert az megverte, mikor az udvarán levő holmijait el akarta vinni.

Zöld Sándor Garclu (göröcsfalvi) lakos megverte Kovács Simon 13 éves gyermekét. Az ügyesség mindhárom esetben vádat emelt a tettesek ellen.

Emberré lett a fegyverrel játszó. Annyit ilyen szerencsétlenség történik, s még feloldótknál is gyakran előfordul, hogy a legfelöltenebbul játszódnak a gyilkoló szerencsémekkel a így végtelen szerencsétlenséget okoznak önhibájukon kívül.

Football mérkőzés. Július hó 18-án (vasárnap) délután 3 órakor a petru rarest C. F. R. csapat mérkőzik a helybeli ifjúsági csapattal, városunkban.

Véres verekedés Frumossan (Szépvízen). Csak nem régen történt egy halálos végű mulatozás Frumossan (Szépvízen) s máris új tápanyagot szolgáltat a bicska a napi sajtó szenzációdobos publikumának.

Egy teljesen jó karban levő, 1 ló után való kis fekete hintó-kocsi eladó. Ifj. Papp Károly Mercurea-Ciuc (Csikszereda.) 1-3

Szükségem van „Transylvánia” Bank-féle konverzió alá esett régi betétkönyvre, az öt év alatt kapandó összeg 60% át most kérvényben kifizetem vételárképpen. Cím a Csiki Lapok kiadóhivatalában. 4-10

Egy szorgalmas fiut tanulónak feveszek, Petres kereskedő. M.-Ciuc (Csikszereda.) 1-2

Brassói Sparkassa betétkönyvet magas áron vessz: „Agentura Carmen”, Fagarass. 2-5

Azonnali belépésre fűrészgári gépész kerestetik. Csak szakember — Összes bizonyítványokkal ellátva. Péter, Pauleni-Ciuc (Csikpálfalva) 1-3

Sanmartin (Csikszentmárton) községben 5 hold szántó, 3 hold rét és 2 hold erdei kaszáló és házas belsőség eladó. Cím a kiadóban. 5-10

Egy szorgalmas fiu, aki gimn. osztályt végzett, tanulókat felvétetik Ifj. Papp Károly fűszer- és csomage-üzletében, Mercurea-Ciuc. 2-3

C SERÉPKÁLYHÁKI A szombolyai Bohn-féle téglagyár kifizető minőségű cserépkályhát minden szízen és nagyságban kaphatók. Kivánatra gazdaság mintakönyv áll a nagyerőmű közönség rendelkezésére. Építkezők! Ugyanott a híres BOHN-CSERÉP bármily mennyiségben, jutányos árban kapható. Képviselet: Jakab Sándor, M.-Ciuc—Csikszereda Strada Composesoratuului Nr. 7.

Könyvtészeti munkákat a legsebbe és legtartósabb kivitelben a legjutányosabb árak mellett eszközöl a

Vákár üzlet, Mercurea-Ciuc. MEGVESEM báró Orbán Balázs: „Székelyföld” című művének 3-ik (Háromszék megye) kötetét. — Cím a kiadóhivatalban.